

Průběžná evaluace implementace Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ministerstvo školství, mládeže a
tělovýchovy

Průběžná zpráva 12

Září 2022
Finální verze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Manažerské shrnutí

Tato zpráva představuje dvanáctou Průběžnou zprávu, která monitoruje věcný pokrok a finanční výkonost OP VVV k 31. 12. 2021.

Věcný pokrok vzhledem ke stavu implementace částečně odpovídá očekávanému stavu realizace OP VVV.

V období do 31. 12. 2021 vykázalo 147 ze 156 indikátorů výsledku a výstupu napříč prioritními osami, ke kterým se projekty přímo zavazují, nenulovou dosaženou hodnotu.

Byly identifikovány cílové hodnoty indikátorů, u kterých existuje riziko jejich nenaplnění či přeplnění.

U 14 párů indikátorů (MRR a VRR dohromady) bylo identifikováno riziko nenaplnění a u 53 párů indikátorů (MRR a VRR dohromady) bylo identifikováno riziko přeplnění, doporučuje se tak provést revizi OP, a to s cílem úprav cílových hodnot vybraných indikátorů. U 6 párů indikátorů (MRR a VRR dohromady) byla identifikována potřeba přerozdělení cílových hodnot mezi regiony. U 3 párů indikátorů (MRR a VRR dohromady) nebylo identifikováno riziko nenaplnění, přeplnění nebo potřeba přerozdělení cílových hodnot mezi regiony. Věcný pokrok implementace OP VVV je možné demonstrovat již výsledky jednotlivých projektů. Za tímto účelem proběhlo v rámci této zprávy terénní šetření.

Vyhodnocení příspěvku intervence PO 2 a PO 1 OP VVV ke zvýšení kvality terciárního vzdělávání

Evaluací bylo ověřeno, že intervence do podpory terciárního vzdělávání financované z OP VVV přinesly především pozitivní posun v oblasti kvality výuky, internacionalizace, infrastrukturního vybavení VŠ a zvyšování/rozšíření kvalifikace akademických i neakademických pracovníků VŠ. Na základě hodnocení zpracovaného s využitím desk-research, analýzy dat primárních i sekundárních zdrojů dat (finančních a věcných indikátorů, národních šetření), terénních šetření u příjemců podpory (dotazníkové šetření, fokusní skupiny a případové studie) lze konstatovat, že OP VVV přispěl prostřednictvím intervencí do terciárního vzdělávání k naplňování všech specifických cílů PO2 i PO1 OP VVV i jejich očekávaných výsledků.

Následující schéma zobrazuje hlavní triangulované a stěžejní závěry z tohoto hodnocení:

OP VVV přispěl prostřednictvím intervencí do terciárního vzdělávání především k:

Zpracovatel této zprávy doporučuje jedním svodným doporučením pokračovat v podpoře terciárního vzdělávání zejména v níže uvedených oblastech. Na základě zjištění z terénních šetření a celkového hodnocení existuje v prostředí VŠ prostor pro další investice/intervence, a to bez ohledu na zdroj jejich financování, které by mohly přispět k dalšímu rozvoji VŠ a ke zvýšení kvality terciárního vzdělávání. Dle zjištění by se mělo jednat především o následující oblasti:

Rozvoj kompetencí akademických pracovníků

- Zvyšování odborných a pedagogických kompetencí, soft-skills, kompetencí k práci s moderními technologiemi a zahrnování moderních trendů do výuky.

Podpora strategického řízení

- Je potřeba navázat na aktivity nastavování/rozvoje strategického řízení, aby došlo k jejich implementaci do standardních procesů VŠ, aby byly procesy vnímány jako běžná součást instituce a aby na ně VŠ měly dostatečné finanční prostředky. Také je potřeba podporovat řízení lidských zdrojů a investice do nich (např. podpora vzdělávání, coaching/mentoring atp.).

Podpora pro studenty se SP

- Nadále je potřeba podporovat rozvoj vysokoškolských poradenských a asistenčních služeb pro studenty se SP (např. navýšením počtu odborníků v centrech pro práci s těmito studenty a individuální práci se studenty) a zvyšovat povědomí o těchto aktivitách na VŠ.

Rozvoj podpůrné infrastruktury

- Rozvoj podpůrné infrastruktury VŠ, podpůrné infrastruktury kampusů, tělovýchovných zařízení VŠ a budování sportovišť. Celkový rozvoj infrastruktury VŠ, a to včetně podpůrné, je zástupci VŠ vnímán jako důležitý také jako faktor kvality, který může přispět k celkovému rozvoji VŠ a může například být lákadlem pro studenty a akademické pracovníky ze zahraničí.

Podpora spolupráce s praxí

- Podpora spolupráce s praxí při výuce (např. zintenzivnění spolupráce s odborníky a jejich zapojování do výuky, zaměření studijních programů na potřeby trhu práce atp.) a zároveň podpora spolupráce veřejných výzkumných institucí (VŠ) a soukromé sféry v rámci výzkumu a vývoje (např. podpora transferu technologií, udržení odborníků na VaV na VŠ atp.).

Podpora mobility pracovníků

- Nadále podporovat mobility akademických, výzkumných i technických pracovníků VŠ.

Investiční podpora vzdělávání, a to včetně výzkumně zaměřeného

- Podporovat především investice do vzdělávací a výzkumně zaměřené infrastruktury, aby bylo možné udržovat infrastrukturu i navazující studijní programy v souladu s trendy. Dle zástupců VŠ je nutné také zajistit finanční prostředky pro pravidelnou obnovu vzdělávací infrastruktury.

Finanční pokrok převyšuje očekávání uvedená v programovém dokumentu OP VVV.

Finanční pokrok k rozhodnému datu převyšuje očekávání uvedená v programovém dokumentu OP VVV. K 31. 12. 2021 bylo zazávkováno celkem 98 707 mil. Kč, což představuje 115,47 % celkové alokace programu. Podíl proplacených prostředků k celkové alokaci OP VVV pak činí 100,73 % této alokace. Podíl proplacených prostředků vůči zazávkovaným prostředkům je na úrovni 87,2 %, nejvyšší podíl je v PO3, kde je na úrovni 88,2 %.

Finanční prostředky alokované výzvami přesahují alokaci stanovenou v programovém dokumentu OP VVV. Tato skutečnost je dána faktem, že v některých již ukončených výzvách nebyly vyčerpány všechny alokované prostředky a následně tedy došlo k jejich realokaci v dalších vyhlášených výzvách, tudíž jsou tyto prostředky započítány vícekrát.

Tabulka 1 Finanční plnění dle fondů

Prioritní osa	Fond	Podíl alokace výzev k Alokaci OP VVV	Podíl objemu závazkových prostředků k Alokaci OP VVV	Podíl objemu proplacených prostředků k Alokaci OP VVV
PO1	ERDF	129,50 %	113,54 %	99,67 %
PO2	ERDF	157,85 %	129,91 %	117,03 %
	ESF	143,21 %	107,13 %	90,20 %
PO3	ESF	132,88 %	114,05 %	100,62 %
PO4	ERDF	129,76 %	120,32 %	83,49 %
Celkem	ERDF	136,65 %	118,08 %	103,02 %
	ESF	135,58 %	112,25 %	97,90 %
	ERDF+ESF	136,17 %	115,47 %	100,73 %

Zdroj: ŘO OP VVV, MS2014+, vlastní výpočty

Na základě aktuálního stavu finančního pokroku k 31. 12. 2021 nebylo identifikováno riziko nevyčerpání alokovaných prostředků OP VVV.

Všechny specifické cíle OP VVV jsou pokryty minimálně jednou uzavřenou výzvou. V období od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021 byla uzavřena jediná výzva, jejíž absorpční kapacita byla stanovena správně.

Implementační struktura OP JAK byla úspěšně nastavena, a to i přes obtíže, které provázely přípravu celého OP (např. nedostatečně připravená evropská legislativa a náročné vyjednávání na úrovni EK, odkládané rozhodování o alokacích jednotlivých OP na úrovni ČR, pandemie COVID-19). V závěru prvního pololetí 2022 byly úspěšně vyhlášeny první výzvy OP JAK. Organizační přechod z OP VVV na OP JAK je plynulý a bez závažných problémů. Vytížení stávající administrativní kapacity OP JAK je dle informací od vedení sekce IV. v současnosti na svém maximu. Existuje riziko, že pokud dojde ke snížení této administrativní kapacity, dojde k reálnému ohrožení kvality implementace OP.

Homeoffice zaměstnanců IV. sekce mezinárodních vztahů, EU a ESIF se překlopil z pilotního provozu do ostrého provozu. Ze strany těchto zaměstnanců je vnímán pozitivně jako pracovní benefit. Čerpání HO nemá negativní vliv na výkon IV. sekce. Technická vybavenost ŘO pro distanční realizaci jednání je dostatečná. Distanční jednání budou cíleně využívána i nadále, avšak nedojde k plnému přechodu všech jednání do on-line prostoru.

Strategické dokumenty definované v textu OP VVV jsou pokryty výzvami OP VVV, které realizují aktivity směřující k naplňování cílů těchto dokumentů.

V textu OP VVV jsou strategické dokumenty rozděleny do dvou základních oblastí: „Vzdělávání“ a „Výzkum a vývoj“.

Oblast Vzdělávání

Nejsilněji jsou intervencemi OP VVV v oblasti „Vzdělávání“ naplňovány z hlediska finanční alokace **Priority Národního programu reforem ČR 2014 (NPR)**, (48 vazeb na výzvy s celkovou alokací výzev více než 63 mld. Kč). **Druhou nejsilněji naplňovanou strategií představují Specifická doporučení Rady 2014**

(41 vazeb na výzvy s celkovou alokací výzev 56,5 mld. Kč). **Třetí nejsilněji naplňovanou strategií představuje Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020**, (33 vazeb na výzvy s celkovou alokací výzev 51,2 mld. Kč) Čtvrtou strategií v pořadí je **Strategie Evropa 2020** (33 vazeb na výzvy s celkovou alokací téměř 50 mld. Kč). V pořadí pátou strategií je **Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (ET 2020)**, (41 vazeb na výzvy s celkovou alokací 47,3 mld. Kč).

Výzkum a vývoj

Nejsilněji je intervencemi OP VVV v oblasti „Výzkum a vývoj“ naplňována z hlediska finanční alokace **Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie)** a její krajské přílohy (32 vazeb na výzvy s celkovou alokací výzev 66,8 mld. Kč). Druhou nejsilněji naplňovanou strategií představuje **Národní inovační strategie České republiky 2012–2020** (31 vazeb na výzvy s celkovou alokací výzev 63,3 mld. Kč). Třetí nejsilněji naplňovanou strategií je **Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015 s výhledem do roku 2020 (Aktualizace NP VaVal)¹**, (27 vazeb na výzvy s celkovou alokací 50,7 mld. Kč). Čtvrtou strategií v pořadí je **Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro roky 2012 až 2020 (SMK)**, (23 vazeb na výzvy s celkovou alokací 46,7 mld. Kč). V pořadí pátou strategií je **Strategie Evropa 2020** (19 vazeb na výzvy s celkovou alokací 44,7 mld. Kč).

Byly identifikovány faktory, které mohou bránit efektivní implementaci OP VVV.

Identifikované faktory, které v současnosti negativně ovlivňují pokrok implementace programu, jsou uvedeny v následující tabulce. Faktory jsou rozděleny na nejvíce závažné (červená barva), středně závažné (oranžová barva) a nejméně závažné (zelená barva).

Tabulka 2 Faktory ovlivňující stav implementace programu

Faktor	Specifikace faktoru	Dopad faktoru	Pravděpodobnost výskytu	Závažnost faktoru
Riziko nenaplnění indikátorů výstupu i výsledků PO1 – PO4	<p>Existuje riziko nenaplnění následujících výstupových indikátorů PO1:</p> <ul style="list-style-type: none"> Počet podniků spolupracujících s výzkumnými institucemi (MRR i VRR) <p>Existuje riziko nenaplnění následujících výstupových indikátorů PO2:</p> <ul style="list-style-type: none"> IP1: Počet studentů výzkumně zaměřených studijních programů a Ph.D. studentů, kteří se zúčastnili stáže (VRR i MRR) IP1: Počet nově vytvořených akreditovaných studijních programů v českém jazyce (VRR) IP1: Počet nově vytvořených studijních programů vyučovaných ve spolupráci s jinou VŠ (VRR) IP1: Počet nových studijních oborů zaměřených na praxi (VRR) 	3	3	9

¹ Na tuto strategii navazuje strategie Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020 a její aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016–2020 (aktualizace 2018).

Faktor	Specifikace faktoru	Dopad faktoru	Pravděpodobnost výskytu	Závažnost faktoru
	<ul style="list-style-type: none"> • IP1: Počet studijních programů s alespoň jedním předmětem nově vyučovaným v cizím jazyce (VRR) • IP1: Počet podpořených produktů ČŽV (VRR i MRR) • IP1: Počet nových bakalářských studijních oborů zaměřených na praxi (VRR i MRR) • IP2: Počet nově vybudovaných, rozšířených či modernizovaných infrastruktur pro výzkumně zaměřené studijní programy (VRR i MRR) • IP2: Počet studentů, kteří využívají nově vybudovanou, rozšířenou či modernizovanou infrastrukturu pro výzkumně zaměřené studijní programy (VRR i MRR) <p>Existuje riziko nenaplnění následujících výsledkových indikátorů PO2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IP1: Podíl studijních programů vyučovaných v cizím jazyce (VRR i MRR) • IP1: Počet absolventů prvních ročníků nových studijních oborů zaměřených na praxi (VRR) • IP1: Počet absolventů prvních ročníků nových bakalářských studijních oborů zaměřených na praxi (VRR) • IP1: Počet studentů se SP využívajících produkty poradenské a asistenční podpory (VRR) • IP1: Počet nově vytvořených kurzů ČŽV (VRR i MRR) • IP1: Počet VŠ se zavedenými transparentními systémy hodnocení kvality (VRR) • IP1: Počet absolventů prvních ročníků v nových či modernizovaných výzkumně zaměřených studijních programech akreditovaných i pro výuku v cizím jazyce (VRR i MRR) • IP1: Počet výzkumných organizací s modernizovaným systémem strategického řízení (VRR) • IP1: Počet organizací, které byly ovlivněny systémovou intervencí (VRR i MRR) • IP1: Počet dětí, žáků a studentů Romů v podpořených organizacích (VRR i MRR) <p>Existuje riziko nenaplnění následujících výsledkových indikátorů PO3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • IP2 Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost (VRR i MRR) <p>Existuje riziko nenaplnění následujících výsledkových indikátorů PO4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počet vytvořených komunikačních nástrojů • Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů, konferencí 			

Na základě provedených analýz bylo vytvořeno následující doporučení:

Tabulka 3 Doporučení plynoucí ze zjištění

Název doporučení	Popis doporučení	Prioritizace doporučení	Kroky implementace
Revize Operačního programu nastavení hodnot indikátorů v PO1 – PO4	U všech prioritních os byly identifikovány indikátory, u kterých hrozí jak nenaplnění cílových hodnot indikátorů, tak i jejich přeplnění, a to i v řádech stovek procent. Z toho důvodu se doporučuje provést revizi OP, a to s cílem úpravy cílových hodnot vybraných indikátorů. Případně se doporučuje připravit odůvodnění přeplnění/nenaplnění cílových hodnot.	9	1) Dle vyjádření EK na vznesený dotaz ŘO OP VVV: -zahájit revizi OP anebo - připravit odůvodnění přeplnění/nenaplnění cílových hodnot.
Doporučuje se pokračovat v podpoře terciárního vzdělávání zejména v dále uvedených sedmi oblastech.	Na základě zjištění z terénních šetření a celkového hodnocení existuje v prostředí vysokých škol prostor pro další investice/intervence, a to bez ohledu na zdroj jejich financování, které by mohly přispět k dalšímu rozvoji vysokých škol a ke zvýšení kvality terciárního vzdělávání. Dle zjištění by se mělo jednat především o následující oblasti: 1) Rozvoj kompetencí akademických pracovníků. 2) Podpora strategického řízení. 3) Podpora pro studenty se SP. 4) Rozvoj podpůrné infrastruktury. 5) Podpora spolupráce s praxí. 6) Podpora mobility pracovníků. 7) Investiční podpora vzdělávání, a to včetně výzkumného.	2	1) Identifikace oblastí, které je možné podpořit v rámci navazujícího OP JAK: a. pro tyto oblasti zahájit přípravy podpory. 2) Pro oblasti, které není možné financovat z OP JAK, zajistit možné financování z jiných zdrojů.

